

POSAVSKA STRAŽA

Brežice

Narodno-radikalno in narodno-gospodarsko glasilo za štajersko-kranjsko Posavje.

Krško

«Posavska Straža» izhaja vsaki 2. in 4. četrtek v mesecu, datirana z dnevom prihodnje nedelje. — Naročnina za celo leto znaša dve kroni, pri večjih naročilih popust po dogovoru in se naprej plačuje. — Cena oznanil za eno stran 48 K., za pol strani 24 K., za četr strani 12 K., za osminko strani 6 K., za šestnajstinko strani 3 K., za dvaintridesetinko strani 1.50 K.; pri večkratnem oznanilu po dogovoru.

Vse pošiljatve (pisma, dopise, nakaznice, naročila, inserate i. t. d.) je pošiljati na naslov «Posavska Straža» v Brežicah ali v Krško. — Dopisi se pošiljajo na uredništvo, naročnina in oznanila pa na upravništvo. — Rokopisi se ne vračajo. — Posamezna številka stane 10 vin.

Član 19. državnega osnovnega zakona o splošnih državljan-skih pravicah:

„Vsi narodi v državi so enakopravni in vsak narod ima nedotakljivo pravico, varovati in negovati svojo narodnost in svoj jezik. Enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, v uradih in v javnem življenju je od države priznana.“

Po volilnem boju.

Končan je volilni boj, kokoršnega do sedaj nismo bili navajeni. Bojevalo se je z orožjem, kot dosedaj ni bilo običajno v volilnih borbah. Udeležba volilcev je bila tolika, kot je nikdo ne pomni.

Slov. kmečka zveza je v našem volilnem okraju zmagala s sijajno večino, četudi je morala premagati trd oreh kot so Trbovlje. Naša stranka je skoro v vseh občinah izvzemši Bizeljsko, Kapele, Vel. Obrež za Sotlo, Zabukovje, Zidani most ter Trbovlje dosegla ne le večino, ampak večinoma ogromno večino.

Na čelu so vrle občine Gorica (s 100% udeležbo), Brezje, Mihalovec, ki so so-glasno volile našega kandidata, dalje občine Št. Rupert, Marija Gradec i. t. d. Ta krasen uspeh je sad trudapolnega, vstrajnega, četudi komaj 4 mesečnega dela naše stranke; «narodna» stranka si je organizirala že v septembru l. l., pa vendar niti sence naših uspehov ni dosegla. Značilno je, da je naša stranka celo v Trbovljah dosegla 299, oziroma 23. maja 313 glasov (ne pa kot N. L. in Dom. lažljivo poročata le 171 ali celo le 71!) Tudi z uspehi na Bizeljskem in v Kapelah smo za sedaj zadovoljni, tako da lahko rečemo: «Za Sotlo se svita!»

Čudno vlogo v celem boju je igrala socialna demokracija. Pakazala se je močno stranko, s katero bomo imeli še hude boje in kateri hočemo posvetiti vso svojo pozornost. Neumljivo je, da je ta protikmečka stranka v kmečki občini Vel. Obrež dosegla pri prvi volitvi 14. maja dvetretjinsko večino; krivo temu je primanjkanje pouka v tej občini, zlasti pa politična neznačajnost župana te občine. Število socialdemokratskih glasov v občini Trbovlje nas ni presenetilo; pač pa njeno postopanje pri ožjih volitvah. Ta stranka, ki se imenuje protikapitalistična, je šla kot en mož v boj za kapitalista Roša, za Roša, kateremu je «Rdeči Prapor» skozi 4 mesece očital sovražstvo do delavcev itd., kaj se je godilo za

kulisami, nam ni natanko znano; sicer pa se nam iz skušenj prav nič čudno ne zdi, če vodje socialdemokratov svoje ovce poženejo v boj za kapitalista!

Sicer pa ta zveza nam prav nič ni škodila. Med tem, ko se je «narodna» stranka gibala že v sladki nadi zmage s pomočjo socialdemokratov, delali smo mi noč in dan, ljudstvu razkrivali to protikmečko zvezo in 23. maja vse nade naspornikov razpršili. Ravno ta protikmečka zveza «narodne» stranke in socialdemokratov je vzbudila še cel bataljon naših volilcev, našo rezervo, ki je s svojim nastopom odločila bitko.

Omeniti moramo, da naših volilcev ni bilo vpisanih v volilne imenike nad 800, samo v treh občinah laškega okraja blizu 500, večinoma vsled malomarnosti naših somišljenikov, oziroma vsled njih nezavednosti. Prihodnjič bode treba pravočasno skrbeti za pravilno sestavo volilnih imenikov; po toči je prepozno zvoniti.

«Štajercijanska» napredna, prav-zaprav nemčurska stranka, je doživela popoln poraz, četudi ji je osiveli baron Moscon posodil svoje ime — in to je drugi svetel žarek v tem volilnem boju. Sedem let je delal «Štajerc», tako se je hvalil; a v tej dolgi dobi je pridobil le 403, tedaj komaj 1/20 del glasov. Seveda je od teh več kot polovico oddanih pod osebnim pritiskom

LISTEK.

Kmečki upor ali stara pravda.

Zgodovinska povest iz 16. stoletja. Po Avg. Šenoa.

Dalje.

— Si-li vse dobro premislil? Neumna kmečka glava je v najini terbi, gospoda jo nama poplača bogato. Zanjke pozna.

— He! res, jabolko ni slabo, a najina prisega?

— Kaj je treba razbojniku držati prisego? Po zakonu so vsi razbojniki. Torej?

— Dobro. Pa kako?

— Lahko. Napišem ti pismo, ki ga poneseš Alapiču v Jastrebarsko, kjer najdeš

tudi svojega brata, v Metliko ne smeš. Nekaj časa te spremljam, izgovarjal se bom da ogledujem pokrajino in verjeli mi bodo.

— Kaj pa potem?

— Vrnem se med kmete.

— Ali —

— Molči! čujem korake, ločiva se, ti tam, jaz sem, jutri se vidiva. Lahko noč!

Bil je krasen zimski dan. Jutranje solnce se žari na jasnem nebu liki rumeno-rdeča krogla, sneg in ivje se blišči kakor steklo.

Na štajerskem bregu Save stoji v vrstah kmečka vojska. Na kranjski obali se zbira svet, da vidi kaj se bo zgodilo, pa tudi grajščinski upravitelj gleda pozorno iz grajskih lin, ko je dal poprej dobro zapahnuti železna vrata na krškem gradu.

Za nekoliko časa se odpne brod od kranjske obali in priplovi na štajerski breg.

Tu stoji Ilija v sredini podrejenih mu poveljnikov. S povzdignjenim glasom spregovori vojvoda:

Bratje mi mili! Od lastne hiše vzeli smo slovo z namenom, doseči in priboriti si svobodo zlato. Prišli smo semkaj in našli smo svoje brate. Močni smo, ker iščemo pravice. Od tod jo ukrenemo po dveh potih, a cilj nam je eden in isti. Morebiti nameri sreča vas ali nas na gospodsko vojsko. Ne obupajte nikdar, ampak pokažite povsod in vsikdar, da ste ljudje.

Vojvoda sname kapo iz glave in reče na glas:

— Oče nebeški! Tu nas vidiš v tujini stati na mrazu! Oče nebeški! Ti veš, da želimo dobro, da nas ne goni zlo srce. Blagoslovi naše podjetje, oče nebeški! Daj

 Zahtevajte in razširjajte povsod „Posavsko Stražo!“

kandidata samega in njegovih pandurjev, ki se niso balo celo protizakonitih sredstev. Upamo, da smo s to «stranko» za večne čase pri kraju, žaloval ne bode nikdo po nji.

«Narodna» stranka se je posebno proti koncu volilnega boja odlikovala po surovosti in podivjanosti svojih pristašev zlasti agitatorjev. Burni naši shodi na Bizeljskem in v Kapelah ne delajo čast «narodni» stranki, pisava «N. L.» in «Domovine» proti našemu kandidatu je bila banditska, skozi in skozi le osebna (saj stvarnih argumentov zoper našega kandidata niso imeli!), z nepoštenimi, lažnjivimi napadi nasprotnega časopisja na našega kandidata si je «narodna» stranka pritisnila na čelo pečat političnega lopovstva. Seveda naši pristaši niso mogli tega mirno gledati; če se je pri protiodporu morda Rošu kak las skrivil, naj se zahvali časnikarskim banditom svoje stranke. V politiki pač velja staro načelo, da ne bom božal protivnika, ki me tepe z loparjem. Kriv takega načina bojevanja pa je oni, ki začne boj z loparjem, t. j. narodna stranka in njen kandidat, ki so že iz prvega početka vodili osebni boj.

Nemška stranka, pravzaprav posamezni Nemci (v kolikor pridejo v poštev) so se cepili; v Hrastniku so nekateri glasovali za dr. Benkoviča, v Brežicah pa so zlasti pred ožjo volitvijo razvili strastno agitacijo zoper dr. Benkoviča.

V Hrastniku so glasovali proti Rošu iz osebnega nasprotstva, v Brežicah pa so krčevito delali za Roša iz utemeljenega strahu pred dr. Benkovičem, v katerem vidijo svojega najnevarnejšega nasprotnika. Na čelu agitacije se je postavila brežiška policija (ki je Roševe plakate in letake dobivala na razpolago od zaupnikov «narodne» stranke!), Matheis (zapomnimo si ga!), je vse svoje uslužbence poslal v boj za Roša i. t. d. Ta bratska složnost v postopanju brežiških nemčurjev in agitatorjev «narodne» stranke v Brežicah se mora za večne čase pribiti in jo bodemo še parkrat s podrobnostmi osvetlili.

«Boj je končan! Živio boj!» Kličemo svojim somišljenikom. Pripravljajmo se takoj na nov boj, ki nas čaka!

nam srečo! Z Bogom bratje, na svidenje pod Susedom! Z Bogom!

— Ilija! pritrdi Kupinič tem besedam in položi tri prste na svojo sabljo — evo Ti prisežem pri Bogu vsegamogočnemu, da živ ne izpustim te sablje iz roke, da se bom bojeval neomahljivo, dokler bo v mojih žilah le kapljica krvi. Z Bogom!

Četa za četo se prevozi na brodu čez Savo. Na prvem brodu jo odkurita fiškal in Metličan. Ko je zadnji brod dospel pod Krškem na kranjsko stran, ukaže Ilija svoji vojski:

— Naprej! ljudje, v imenu božjem, naprej proti Sevnici! Z Bogom bratje!

— Z Bogom! — odzove se s kranjske strani na tisoče grl in Ilijina vojska koraka dalje po štajerski zemlji proti zapadu.

Precej dolgo je še slišati ropotanje bobnov med gorovjem ob Savi in precej dolgo se je še razlegala hrvatska pesem v otožnih zvokih po savski dolini proti Rajhenburgu.

Plačilni dan.

Radi bi pogledali nasprotnikom zdaj neposredno po volitvah dušo. Za žepe vemo, kako jim je; olajšali so si jih precej. Vina in druge pijače so popili na mernike, pete so si zbrusili, vsega lažnjivega klukca in Pavliha so predelali v svojih nebrojnih lažeh in obrekovanjih, kot medveda so vlačili Roša okrog, vpili so kot bi bil cel svet njihov. In konec? Leže na tleh poteptani od tisočev mož, zadušeni so pod silo glasovnic, ki so se oddale za S. K. Z.

Kako se jim godi? Ali jih je kaj sram? To bo težko pri njih, ker sramu sploh ti ljudje niso sposobni. Ali so žalostni? To bo nekoliko bolj res, toda njihova žalost ni kesanje, marveč je samo podobna žalosti roparjev, ki ga napadenec pobije, da obleži v blatu in javka, zakaj ni imel več sreče pri svojem grdem delu. Po naši sodbi pa tudi žalost ni najhujše čuvstvo. Ti ljudje tuhtajo samo eno, kako bi iznašli kako novo hinavstvo. S temi larfami, ki so si jih sedaj natakneli na lice, ne pridejo nikamor. Zato bo treba novih. Brez hinavstva pa pri njih sploh ni nobena reč mogoča. Naj bodo brez skrbi, naše ljudstvo jih bo spoznalo in obsodilo, pod kakršnokoli larfo se prikažejo.

Bil je 23. maj sodni dan. Obsojeni so sramotno, da se mora nad njihovo usodo zgražati vsak poštenjak. Bil je plačilni dan našega ljudstva. Za vsa zaničevanja in nesramne napade, ki jih mora pretrpeti naš kandidat, so dobili plačilo.

Ljudstvo vsfaja in hodi. Po splošni volilni pravici je izhodilo in pokazalo je, da zna. Pestunje, ki so se ponujale, da bi ga vodile, niso dobile nič dela. Pri nas jih ne rabimo. Ljudstvo, ki je izhodilo, ostane na nogah braniti svoje pravice. Kdor se mu tu postavi pred noge, bo položen in strt.

Eno besedo še zapeljencem, revežem, ki so iz slabosti, odvisnosti, ali iz nepremišljenosti capljali topot za tujo zastavo. Ali bodo spoznali, da tič, ki onesnaži lastno gnezdo, ni nič vreden. Ogromne čete ljudske misli stoje kot nepobitna trdnjava zmagoosno, zmagoobetno pred nami. Ogledajo naj si jih zaslepljeni reveži in naj najdejo pot med nje, ki so jo zgrešili. Zdaj tudi sami leže v jarku. Vstanejo naj in gredo naj s svojimi tovariši po poti, ki jo veleva vest in poštenje.

Saj je slovenska kmečka zveza zbrala v svojem taboru vse, kar je za pošteno ljudsko delo vnetih mož. Povzdigniti naše ljudstvo do boljše bodočnosti je njen namen, s katerim zmaguje.

Na čelu ljudske zmagovite armade pa stoje poslanci, ki jih je počastila s svojim zaupanjem. Njihova najsvetejša dolžnost je neumorno delo v prid te armade. Lep je čas, ki živimo v njem, a tudi resen je. Boj se je za zdaj polegel; zdaj naj se pa prične delo.

Dopisi.

Iz Trbovelj. Pes in mačka sta se sprijaznila, so rekli ljudje, ko so zvedli, da so se zavezali proti dr. Benkoviču Rošovi liberalci in Čobalovi socialni demokrati. Silno samozavestno so nastopali združeni kmečki sovražniki ter so bili že pred izidom volitve zmage — pijani. «Dr. Benkovič nima v Hrastniku nobenega pristaša», so pisali v liberal-

nih listih, a dobil jih je 142. «Klerikalcev je samo za eno omizje», je pisala «Domovina», volitve so pa pokazale, da šteje to omizje kljub vsemu liberalnemu terorizmu 314 mož. «Volilci bodo dr. Benkoviča politično ubili, Benkovičev mandat je zasiguran Rošu, naš poslanec dr. Benkovič nikol ne bo», takih prerokb je bilo resnicoljubno časopisje vedno polno, a prišlo je drugače. Volilci so spoznali, da so liberalci z Rošem vred silno napredni v surovosti in podivjanosti. Da bo pa «splošno priljubljeni» Roš s tako naprednostjo volilcem prokleta malo koristil, to so tudi vedeli. Zato so oddali vsi pametni možje glasovnice za delavnega in v resnici naprednega dr. Benkoviča in mu tako pomagali do zmage. «Trbovlje odmeva dva dni nad klerikalno blamažo», tako so pisali liberalci po shodu na cvetno nedeljo, a mi jim odgovorimo: «Šest let se bomo prijatelji kmečke zveze smejali liberalni blamaži!»

Zabukovje pri Sevnici. Draga «Posavska Straža!» Akoravno nismo daleč od tebe, vendar malo kedaj kaj zveš od nas Zabukovčanov, pa danes mi pride na misel, da bi ti vendar nekaj naznanil o državnozbornski volitvi. Strašno burne čase smo imeli, taciš še ne pomnijo stari možje. G. župan Božič, tajnik Alič in nadučitelj Srebrnič, so strašno agitirali za «Narodno liberalno stranko», sklicali so shod in govorili kaj bo g. Roš naredil; s tem so ljudi lovili na svojo stran, pa žalibog, g. županu se nikdar želja ne spolni. Tista stranka, s katero on vleče, še ni nobenega poslanca za naše okraje pridobila. Na dan ožje volitve, 23. maja, so gledali pristaši «narodne stranke» s hudimi očmi volilce «kmečke zveze», ki pa so mirno oddali svoje glasovnice za svojega kandidata in šli mirno vsak na svoj dom. Tam ni bilo obstati tistim, ki niso Roša volili. Ko je bila volitev končana, prebere volilni komisar glasove. Ker jih je «narodna stranka» več imela kakor «kmečka zveza», zavpije na glas g. nadučitelj Srebrnič: živio, Roš je mož, zmaga je naša! Tedaj ga pa neki mož opozori, da se še nič ne ve do jutri. Morebiti je g. nadučitelj Srebrnič mislil, da bomo kar v Zabukovju poslanca izvolili, pa mož se je seveda zmotil. Dne 24. maja so že smolo dobili, žalostni so hodili, ker so zvedli, da so ves čas prazno slamo mlatili. Ker je pa ravno po ožji volitvi padlo nekoliko toče, so zagнали nekateri pristaši narodne stranke glas — zdaj bo toča bila, ker je Benkovič izvoljen. Seveda so to prazne besede, g. državni poslanec nam ne bode toče pošiljal. Zato naj možje, če še dočakamo take čase, vsi na krov in zmaga bo naša. Živela «kmečka zveza», živel naš poslanec!

Somišljeniki, pozor!

„Posavska Straža“ nam je tekom volilne borbe neizmerno dobro služila in nam pripomogla do zmage. «Posavska Straža» ostane za Posavje naše glasilo! «Posavska Straža» ostane narodno-radikalna! «Pos. Straža» bode prinašala izvirne gospodarske razprave! «Pos. Straža» bode prinašala izvirna poročila iz državnega zbora. «Pos. Straža» je trn v peti našim nasprotnikom; napovedali so ji bojkot! «Posav. Straža» ne sme propasti! Somišljeniki, širite, naročajte, zahtevajte po gostilnah in sploh po javnih lokalih „Pos. Stražo“! Podpirajte «P. S.» z rednimi dopisi.

Uredništvo.

Novičar.

Naročnikom! «P. S.» izhaja vsak 2. in 4. četrtek v mesecu. Naročnino sprejema g. Josip Agrež v Brežicah ali pa upravištvo v Krškem.

Dopisnikom! Dopisi naj se pošljejo saj do pondeljka pred četrtkom, predno izide list na uredništvo v Brežicah.

Somišljenikom! Naznanite nam naslove na katere treba list zastoj pošiljati! Uredništvo in upravištvo!

Upravištvo prosi naročnike, da vplačajo naročnino saj za prvo polovico leta!

Somišljeniki! Zapomnite si trgovine, kjer Vam usiljujejo «Štajerca» in druge nasprotne liste! Svoji k svojim!

Somišljeniki! Vračajte dosledno Narodni List in Domovino. Proč z našimi sovražniki iz vsake hiše!

Državni zbor je sklican na pondeljek 17. t. m.; posvetovanje jugoslovanskih poslancev radi skupnega kluba se vrše že preje. Državni zbor bode zboroval do konca julija; vlada mu bode predložila le proračunski provizorij in morda še par zakonskih osnov. Prestolni govor bode 18. t. m.; predsedništvo in odseki se volijo 19. t. m.

Deželnozborske volitve se vrše drugo leto.

Občinske volitve v Globokem se v kratkem vrše, ker so bile prejšnje razveljavljene vsled sleparij gospodujoče stranke.

Občinske volitve v Trbovljah se vrše to jesen.

Sestanek slov. državnih poslancev. Dne 4. t. m. so se sešli v Ljubljani drž. poslanci slov. ljudske stranke, slov. kmečke zveze iz Štajerske in «Sloge» iz Goriške ter soglasno sklenili, da bodo v državnem zboru solidarno (enotno) nastopali; končno se je izvolil posebni izvršilni odbor, ki je osobito dobil nalog stopiti radi osnovanja državnozborskega kluba v stik z drugimi jugoslovanskimi poslanci.

Osebnosti v politiki — neče «N. L.», tako piše sedaj po volitvah. A cel volilni boj v našem okraju se je vodil od «N. L.», v znamenju osebnosti; «N. L.» je prvi začel priobčevati nesramne lažnjive osebne napade zoper dr. Benkoviča, sedaj pa pozivlja svoje pristaše, naj osebnosti ne vlačijo v politiko. Kje pa ste bili, g. Spindler, med volitvami? Zakaj pa ste tedaj tako ljuto osebno napadali dr. Benkoviča? Seveda spoznanje Vam je prekasno prišlo; kajti šele sedaj uvidite, da so ti osebni napadi dr. Benkoviču zelo koristili. Na grdi in ostudni osebni napad v «Domovini» par dni pred ožjo volitvijo so volilci sami s tem odgovorili, da so dr. Benkoviču dali še 800 glasov več nego pri prvi volitvi. To so sadovi Vaše osebne politike! Pred volitvami ste pisali v svoji listnici, da bode dr. Benkoviču še vroče prihajalo, ko pridete z razkritji; kot sedaj vidite, Vam ta revolverski žargon ni nič pomagal.

«Domovina» piše: Boj med klerikalci in liberalci na Goriškem je dosegel že naravnost ostudne oblike. Po svojih glasilih hujskajo svoje pristaše k bojkotu nasprotnih podjetnikov in jih dolže najbolj nečastnih dejanj. Znamenje, da smo še Slovenci politično popolnoma neodgojen in nezrel narod. «Domovina» naj rajši sebe prime za ušesa in pogleda svojo izdajo pred ožjimi volitvami, v kateri je ostudno hujskala zoper dr. Ben-

koviča in ga lažnjivo dolžila — kot že preje — nečastnih dejanj. Znak, da politično ni še popolno odgojena in da je politično nezrela! Somišljeniki! Proč z «Domovino»!

Celjska tetka „Domovina“, notorično najbolj nedosledni in neznačajni list na Slovenskem, očita dr. Benkoviču, češ. da hoče prevzeti odgovorno uredništvo «P. S.» in svojo poslansko imuniteto izrabljati za napade na politične nasprotnike. «Domovina» naj si le «P. S.» vzame za vzgled, kako se ima pisati v političnem boju. «P. S.» tekom celega ljutega volilnega boja niti enkrat ni osebno napadla Roša in Moscona, pač pa je «Domovina» (lucus ab no lucendo) cele golide gnojnice zlivala na dr. Benkoviča in brskala s svojimi nečednimi prsti celo po njegovem zasebnem življenju. Seveda ker stvarno niso mogli do živega dr. Benkoviču, izrabili so osebnosti! Vsak zaveden somišljenik naj vrže «Domovino» tam, kamor spada! Proč z «Domovino»!

Dr. Benkoviču očita «Domovina» zvezo s hrastniškimi Nemci. Ni treba še povdarjati, da je ta stvar popolnoma iz trte izvita, kajti kmečka zveza se je v dr. Benkovičevem volilnem okraju pokazala tako nočna, organizirana in disciplinirana, da ne potrebuje pomoči hrastniških Nemcev. Ako pa so nekateri hrastniški Nemci raje glasovali za Benkoviča nego za Roša, potem pač dr. Benkovič ne more nič za to.

Iz števila štajercijanskih glasov hoče «Domovina» sklepati na — naprednost ali nazadnjaštvo okrajev, oziroma na narodno delovanje lažliberalne stranke in Kmečke zveze. «Domovina», počasi! Kjer je nemškutarija volila z narodno stranko, ni mogla na svoje kandidate združiti mnogo glasov. Posebno bi bilo zanimivo vedeti, kam so izginili glasovi nemčurske stranke na Polzeli, Dobrni, v celjski okolici in Škofji vasi, kjer se vendar nemškutarija tako strastno bori za nadvlado v občinskih odborih. Naj nam somišljeniki iz omenjenih občin poročajo o tej čudni prikazni pri zadnjih državnozborskih volitvah.

Nemški odvetnik dr. Hans Jansch se v Brežicah tako dobro počuti, da si njegova pisarna dovoljuje v ptujskega lažnjivega kljukca «Štajerca» odkladati svoje lažnjive napade na razne uradne osebe in na svojega brežiškega kolega. Ta gospod nemčurskega pokolenja bi moral prav vesel biti, da mu privoščimo njegov kruhek; njegova prešernost se prav malo vjema z njegovo znano puhloglavostjo, o kateri se zlasti po Ljubljani pripovedujejo mične dogodbe. Seveda v očeh njegovih priganjačev, katerih se mu ne manjka ne v uradih in ne izven uradov, je on najbistrejša glavica na svetu. V Brežicah imamo dva slovenska pravna zastopnika, razun tega je še sodišče na razpolago; somišljeniki, ravnajte se potem in pokažite hrbet temu sramotilcu naše stranke. Dalje sledi če ljubo!

Baron Mosconovi pandurji so na nečuden način pritiskali na volilce; prosimo somišljenike, naj nam naznanijo z dokazi saj par slučajev, da te pandurje poučimo, da je tlaka in desetina že davno odpravljena.

Radi izgredev pri naših volilnih shodih na Bizeljskem in v Kapelah se vložijo več ovadb na kazensko sodišče.

Zoper nekega železniškega uradnika se je vložila ovadba radi volilne sleparije.

Več grozilnih in svarilnih pisem je prejel drž. poslanec dr. Benkovič; kakor se vidi, banditi še niso izumrli. Nasprotniki so začeli boj z brezimenimi pismi in ga hočejo tudi tako končati.

Zmagoslavje slov. kmečke zveze v Brežicah se je vršilo na Telovo pop. v Narodnem Domu. Sviral je oddelek veteranske godbe iz Zagreba. Udeležilo se je slavnosti nad 2000 oseb; nastopilo je okrog 10 govornikov. Navdušenje je bilo velikansko.

Brezje pri Rajhenburgu. «N. L.» pretaka debele solze kot krokodil, ker je Roš pri nas soglasno — skozi padel in nam grozi z ovadbo, češ. da so 4 volilci volili Roša, kar s prisego potrdijo. Naj se «N. L.» le potolaži; tisti dopisun je bil od dotičnih 4 volilcev pošteno za nos potegnjen; mi mu pač ne bomo izdajali tajnosti našega volilnega boja.

Golob z Vidma je še vedno v preiskavi radi žalitve dr. Benkoviča; kot znano branil se je plačati račun zdravniku, češ. da mu je po neprevidnosti nogo pokvaril, ko se je 2. t. m. zopet širokoustil v neki krčmi na Vidmu in zabavljajal čez našo stranko, zgubil je ravnotežje, padel in si roko zlomil.

Brežiška požarna bramba je slavila dne 9. junija t. l. petindvajsetletnico svojega obstanka. Brežiški Nemci so delali za to slavje velikanske priprave; povabili so svoje bratce iz vseh trgov in mest na Južnem Štajerskem. Računalo se je, da pride nad 1000 obiskovalcev, a v istini je prišlo tujih brambovcev komaj 70 mož, koje je pozdravil župan g. A. Faleschini pred mestno hišo v slavnostnem nagovoru. Slovenske požarne brambe se niso udeležile te veselice, tudi okoličani niso bili posebno radovedni na njo. V občje se je vršila slavnost dokaj mirno in brez trušča.

Poročila sta se naš vrli brežiški rojak g. Dragotin Tribil, c. k. šolski nadzornik na Krku z gosp. Zorka Nimira; dne 16. maja pa gospod France Lipej, trgovec v Brežicah z gosp. Ljubico Lipold v Žalcu. Obema paroma čestitamo odkritosrčno.

Besedo so prelomili pristaši „narodne“ stranke v Brežicah. V februarju se je sklenilo, da ostanejo Brežice v volilnem boju neutralna tla. A v binskoštih smo videli po Brežicah vse črno lepakov in letakov za Roša. Kdo jih je dal policiji na razpolago? Odgovorite tisti, ki tajite zvezo s policijo. Ta zveza je bila za vsakega očitna, kdor ima oči in — ušesa. Basta!

«Narodnjaki» z Bizeljskega M. Janežič, lesni trgovec Bradač, nadučitelj Skalovnik in dr. so dne 6. t. m. sedeli v hajlovski družbi v nemškem «Heimu» in se prav imenitno zabavali. Dr. Kukovec je lahko ponosen na take pristaše! Pa saj smo že dolgo časa poznali te «narodnjake», katere je v tabor «narodne stranke» pripeljalo le nebrzdano sovraštvdo do duhovnikov. Heil, Wisell!

Okrožni zdravnik g. dr. Josip Strašek je odpovedal svojo službo sanitetnem distriktnemu odboru za okolico brežiško.

Pristranost volilnega komisarja v Sromljah. Pri ožjih volitvah je bil tu volilni komisar neki Kapfer, davčni uradnik v Brežicah. Pri štetju glasov je zavrgel tri glasovnice, na katerih je bilo ime, priimek, stan in bivališče našega kandidata napisano, le v priimku so bile malenkostne pisne pomote; nato pa je hotel kot veljavno spo-

znati glasovnico le s «Fr. Roš.» Tak volilni komisar spada v luknjo; imel pa je še brezobraznost, da je g. župana, ki je protestiral zoper tako postopanje, šel ovaditi, češ da ga je razžalil. Čestitamo «narodni» stranki na njenih zaveznikih, nemčurskih uradnikih.

Državni poslanec Marckhl (po domače Markl) je 11. t. m. stražil po Brežicah, imel je na občini dolge konference s tajnikom Schallon, županom in drugimi mestnimi očeti. Ali se Vam že hlačice tresejo, g. Schallon? No, Vas tudi sam Marckhl ne bode rešil iz črnila, v katerem se bode te utopili. Radovedni smo, če Marckhl res ne bo imel drugega dela v državnem zboru kot zagovarjati lopovščine in falotarije brežiške policije.

Politično zborovanje brežiških Slovencev in okoličanov se je vršilo dne 11. t. m. ob 1/2 9 uri zvečer v Narodnem Domu. Državni poslanec dr. Benkovič se je v svojem govoru dotaknil posameznih prikaznij v volilnem boju, očrtal posamezne točke narodnega programa brežiških Slovencev; pozival jih na složno skupno delo in povdarjal, da hoče kot državni poslanec ves svoj vpliv zastaviti v prid izpolnitve teženj brežiških Slovencev, ako mu vpricho končane volilne borbe in nje posledic poverijo svoje zaupanje. Po precej burni in dolgi pebati, katere so se udeležili gg. dr. Strašek Kunej in dr., izjavili so zastopniki obeh struj, da je neobhodno potrebno složno postopanje brežiških Slovencev v narodnih vprašanjih in se je sklenilo, v takih vprašanjih obratiti se za posredovanje in podporo le na domačega poslanca dr. Benkoviča, ki je obljubil svojo najizdatnejšo pomoč.

Drage „plavice“. Dve nemški devici(?) ste nabirali za ognjegaško slavnost v Brežicah na polju nekega kmeta plavice; toda brebrisani kmetič, ki ju opazi, zahteva za plavice in pohojeno travo 10 K odškodnine katero ste morali devici hočeš nočeš odšteti.

Častnim občanom občine Pišcece je imenovan velespoštovani gospod c. kr. deželno sodni svetnik Josip Sitter v Brežicah.

Po svetu.

Brezobrestno posojilo Štajerski in Koroški. Dunajska vlada je dala Štajerski brezobrestno posojilo vsled posredovanja štajerskega deželnega odbornika Hofman-Wellenhofa, in sicer milijon kron, Koroški pa 400 tisoč, da si sanirata finance. Kaj pa Kranjski? Nič, po zaslugi naših vrlih deželnih odbornikov. In vendar stoji Kranjsko takorekoč pred bankrotom, ker ne more izplačati deželni odbor niti podpore slovenskemu gledališču, ki jo je dovolil deželni zbor že pred dvema leti. To je milo rečeno, kulturni škandal.

Uradnik, ki se sam kaznuje. Badenski minister notranjih del pl. Bodmann je znan iz svojega prejšnjega uradovanja kot neizprosno natančen mož. Nekoč je prišel k policiji ter zahteval, naj ga kaznujejo za pet mark, ker ni svoje sluškinje prijavil. Policijski uradnik je smatral to za šalo ter ni izdal plačilnega naloga. Toda Bodmann si je izposloval nalog pri višji inštanci, plačal kaznen ter dal s tem dober zgled vsem, ki se ne drže predpisov.

Cesarjev manifest. Češki namestnik Coudenhove je priobčil lastnoročno pismo, ki mu ga je odposlal cesar pred odhodom iz Prage. V tem manifestu se cesar ganljivo zahvaljuje za izraze vdanosti obeh narodnosti, hvali v laskavih besedah razvoj mesta Prage ter pravi; «Tak razvoj se ne more izvršiti brez medsebojnega drgnjenja, pri najboljši volji ni mogoče pri tem ohraniti sporazumljenja med obema mojima narodoma. Toda sedaj mislim, da je prišla ura, ko si oba naroda, ojačana v narodni moči, podata brez obotavljanja roke k spravi. — Nadalje: Smatral bi za vrhunec sreče, ako bi mogel biti deležen še veselja narodnega pomirjenja ko sem očutil vse britkosti boja.» Mi pristavljamo tem besedam: Sivolas naš vlader ima najplemenitejše želje, a mir in sporazumljenje mora priti tudi drugod. Do tega bo pa prišlo, ako bo vlada vsem narodom enako pravična. Ko se to zgodi, srečni bodo vsi narodi pod žezlom habsburškim,

Obsojen celovski odvetnik. V neki vlogi na celovško sodišče je odvetnik dr. Messiner pisal o društvu sv. Jožefa, da nastopa nekrščansko in nevredno dostojnega trgovca. Sodišče je prisodilo za to dr. Messinerju denarno kazen 50 kron, ozir. tridnevni zapor.

Gospodarstvo.

O mlekarnah v Avstriji.

Konec.

Če se ozremo v slovenske dežele, vidimo, da se mlekarnice od leta od leta pomnožujejo in vedno boljše uspevajo na Kranjskem in Primorskem, vidimo pa tudi, kako malo se je doslej storilo na Spodnjem Štajerskem in Koroškem za povzdigo mlekarnarstva in koliko tisočakov in tisočakov gre kmetom na Spodnje Štajerskem in Koroškem v zgubo, ker izvzemši kraje v bližini mest, za mleko in mlečne izdelke nič ali pa veliko premalo izkupijo.

Mlekarnice na Kranjskem so srednje velikosti, večina istih dobiva nad 100.000 l mleka na leto (okrog 400 l na dan). Največja je mlekarna v Logatcu, ki dobiva na leto nad 1.200.000 l mleka (4000 l na dan). Pretežna večina mlekarn plačuje za liter mleka po 10 vin. Mnogo mlekarn razpošilja sveže mleko, in ker so s tem prihranjeni stroški, plačujejo dotične mlekarnice 12, 13, da celo 13,5 vin za liter mleka. Večina mlekarn se peča z izdelovanjem surovega masla, sirarne pa z izdelovanjem sira.

Mlekarnice in sirarne na Goriškem so majhne in imajo izvzemši mlekarnice v Cerknem, katero goni para, ročni obrat. V vseh sirarnah in v večini mlekarn se izdeluje sir, surovo maslo le v majhni množini. Povprečno se plačuje 10 vin. za liter mleka.

In kako žalosten pogled na Spodnje Štajersko! Na Spodnjem Štajerskem obstajajo, če priračunamo mlekarno v Hočah, ki je v rokah nasprotnikov, cele štiri mlekarnice in sicer v Hočah, na Cvenu pri Ljutomeru, v Središču in v Št. Ilju pri Velenju. Življensko silo ima le mlekarna v Hočah, ki dobiva na leto nad 500.000 l mleka (približno 1600 l na dan) ter prodaja večino mleka v Mariboru in le v majhni meri izdeluje surovo maslo; za liter mleka plačuje 16 vin. Mlekarna v Cvenu pri Ljutomeru do-

biva 40.625 l mleka na leto (približno 120 l na dan), mlekarna v Središču 38.957 l mleka na leto (približno 110 l na dan) in mlekarna v Št. Ilju pri Velenju 27.901 l mleka na leto (približno 90 l na dan). Te tri mlekarnice plačujejo po 8 vin. za liter mleka in dajejo vso posneto mleko nazaj. Čeravno ležijo te mlekarnice v krajih, kjer se prebivalci pečajo v veliki meri z živinorejo, vendar ne napredujejo, ampak celo, izvzemši mlekarno v Št. Ilju, ki izkazuje majhen napredek, nazadujejo. Mlekarnice pač le morajo prospevati in pokriti stroške, če razpolagajo vsaj s 300—400 l mleka na dan! take mlekarnice tudi lažje dobijo odjemalce za svoje izdelke, ker imajo večjo dnevno množino izdelkov na razpolago. Več mlekarn, kakor pri Malinedelji, Sv. Trojici v Slov. goricah, Št. Juriju ob Taboru itd. je prenehalo, ker se niso uvaževali naznačeni pogoji.

Tudi na Koroškem ne izgleda nič boljše kakor na Štajerskem. Na Koroškem obstoje štiri mlekarnice, izmed katerih je obstoj mogoč mlekarnam v Bistrici ob Zili in v Podgorjah, ostali dve mlekarni imata neznamenit promet in delujeta le 3 oziroma 4 mesece. Mlekarna v Bistrici ob Zili dobiva nad 200.000 l mleka na leto (okrog 600 l na dan), izdeluje sir in v manjši meri surovo maslo ter plačuje 12 vin. za liter mleka. Mlekarna v Podgorjah razpolaga z nad 80.000 l mleka na leto (približno 250 l na dan), razpošilja sveže mleko in izdeluje le malo surovega masla ter plačuje celo 15,5 vin. za liter mleka. Kakor je znano, deluje po zgradnji Karavanške železnice spet mlekarna v Št. Jakobu v Rožni dolini, ki je pred gradnjo železnice dobivala 600 l mleka na dan; uradna statistika pa ne navaja te mlekarnice in radi tega ni mogoče navesti natančnih podatkov.

Mlekarnice spadajo med one vrste zadrug, katere obstoje po celem svetu in tudi, če se uvažujejo vsi predpogoji, izvrstno uspevajo. Tudi na Spodnjem Štajerskem in Koroškem bo treba pripravljati tla za ustanovitev mlekarn. Poklicani krogi naj se zavzamejo za te zadruge, naj ljudstvo poučujejo o namenu in neprecenljivi koristi mlekarn in če pridobijo kmetovalce kakega okraja za ustanovitev, naj si zasigurajo, predno prično s stavbo, oziroma z dobavo potrebnih strojev, gotovo redno množino mleka ki naj znaša vsaj 300—400 l na dan. Mlekarnice so dandanes, ko dohodki kmetov vedno padajo, neprecenljive vrednosti, ker otvarjajo kmetu vir novih stalnih dohodkov. Radi tega tudi država v veliki meri pospešuje mlekarnice zlasti s tem, da prispeva precejšnje vsote za nakup strojev.

Zatorej na delo! Po «Zadrugi».

Izjava.

Podpisana Anton Lapuh in Martin Šetinc izjaviva, da je tekom volilne borbe o g. Blažu Tomincu, nadučitelju v Globokem, razširjena razžaljava govornica neresnična in obžaljujeva, da sva vsled napačnega pouka to govornico naprej širila.

Brežice, dne 6. junija 1907.
Anton Lapuh l. r. Martin Šetinc l. r.

Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd. itd.

Delovanje izborna, uspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 v., 4 steklenice 5 K 80 v. po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosim da se naroča naravnost od:

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 200 (Slavonija).

1050 delavcev.

Ustanovlj. l. 1872.

Pripoznano najboljši

mlatilni stroji.

Stroji za setev na novo izboljšane sistema „Agrikola“.

Plugi iz jekla.

Brane in valjalniki.

Stroji za žetev trave, detelje in žita.

Stroji za obračanje sena in kopic.

Stiskalnice za seno in slamo, sadje in grozdje.

Hidraulične stiskalnice.

Mlini za grozdje in sadje.

Čistilnik za grozdje.

Brizgalnice za trte in sadike.

Stroji za sušenje sadja in zelenjave.

Zaloga vsakovrstnih drugih poljedelskih strojev.

Ph. Mayfarth & Co.

tvornica vsakovrstnih poljedelskih strojev.

Dunaj 2/I, Taborstrasse št. 71.

Odlikovana z več ko 590 zlatimi in srebrnimi kolajnami.

Ilustrovani ceniki zastoj.

Zastopniki in prekupevalci se iščejo. 4—10

5—10

Pozor!

Čitaj!

Pozor!

Marijine kapljice!

Te kapljice se rabijo za vse nortanje in zunanje bolezni — to je do sedaj najboljša hišna zdravilo, ki izvrsto deluje in pomaga v mnogih boleznih. Osobito deluje izvrstno proti protinu (gihtu), reumatizmu, bodenju, trganju, glavobolu, zobobolu, prsobolu, kašlju, prehlajenju, jetni in bubrežni bolezni, želodčni in črevesni bolezni, napihavanju, krču, zgagi, proti blijuvanju itd. Krepi živce in telo, torej neobhodno potrebno za vsako hišo.

Imam tisoče zahvalnih in priznalnih pisem.

Delujejo izvrstno in zanesljivo. Dobra in ugodna so okusa, tako da jih vsak rad vzame in tudi otoci.

Cena je franko na vsako pošto: 12 stekleničic 5 K, 24 stekleničic 8-60 K, 36 stekleničic 12-40 K. Manje od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Prosim, da se naročuje samo od mene pod naslovom:

Ljekarna k zlatemu orlu,

5—10 Pakrac št. 15, Slavonija.

Za Brežice se iščejo obrtniki: kolar, urar, kovač. Pričakovati imajo dober zaslužek. Prosim za ponatis!

Vinogradniki pozor!

Najboljše in najcenejše sredstvo zoper plesnivce (Qidium) na trti je škropljenje s

„Paurovim pat. perilnim lugom“.

Iskušalo se je skozi mnoga leta po vzornih vinogradnikih, pokazali so se najboljši uspehi povsod. — Ravnotako je tudi za primešanje k modri galici proti peronospori neobhodno potreben:

„Paurovim pat. perilni lug.“

Dobiva se povsod, po večjih špecerijskih trgovinah (s pravilnim navodilom) ali pa pri izdelovaltelju

Konrad Pauer, Polzela (Štajersko).

Občinska hranilnica v Krškem

Edina slovenska hranilnica v Posavju.

Uradije ob delavnikih od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure dop.

Obresti se k glavniči polletno pripisujejo in dobe vlagatelji letno 4-04%.

Posojuje se proti vknjižbi po 5% proti poljubnemu vračilu, na oseben kredit pa po 6% brez drugih stroškov.

Za varnost hranilnih vlog jamči: občina Krško, posebni poroštveni sklad in rezervni sklad in vse imetje hranilnice same.

Hranilne vloge imajo siroftinsko varnost.

Zavod stoji pod vladnim nadzorstvom.

Stavbinska zadruga

„Lastni Dom“

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Brežicah

kupuje svojim članom hiše, zida svojim članom hiše, posojuje svojim članom denar na menjice in zemljišča, eskoptira (prevzema v takojšnje izplačilo) terjatve svojih članov-obrtnikov.

Izposojeni denar se obrestuje s 5½% do 6% in se vrača proti ½% do 2% amortizaciji.

Deln. družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg v Ljubljani

priporoča svoje

8

izborna pivo v sodcih in steklenicah.

Zastopnik pivovarne v Brežicah je g. Alojzij Schweiger.

Zahtevajte povsod „Posavsko Stražo“ in naj ne manjka v nobeni gostilni ali kavarni!

Kdor ponižuje se sam, podlaga je tužjevi peti!

SVOJI K SVOJIM!

Slovenci! Združimo se! Sloga jači, nesloga tlačí!
Podpirajmo le svoje prijatelje! Podpirajmo le slovenske trgovce, obrtnike in krčmarje!

Naši trgovci so: tvrdka Uršič & Lipej, tvrdka A. Umek, tvrdka Jos. Boecio (preje Varlec), gosp. Janko Broz, veleindustrijalec (zaloga moke), združeni pivovarni Žalec in Laški trg (založnik pive g. Al. Schweiger), g. Miško Balon, lesni trgovec (skladišče na prostoru del. pivovarne Žalec-Laški trg) vsi v Brežicah. G. Franc Gerec, veletržec v Pišecah, g. Andrej Frece, g. Martin Frece, g. Andrej Kos, g. Jože Vrečko itd., vsi na Bizeljskem. G. J. Vidmar in g. Anton Zorčič v Kapelah, g. Rozalija Novak in Franc Perger v Dobovi, g. Franc Petan v Sromljah, g. Karl Prešiček v Zdolah, g. Anton Vahčič na Vidmu.

Naši obrtniki so: svečar in medičar Maks Hierländer, brivec in lasničar Josip Holy, krojač Pavl Kovačič, sedlar Franc Krulc, klobučar Franc Lebar, lončar in pečar Fr. Mastnak, krojač Miha Novak, sodar Franc Pipan, pek Ignacij Polanšek, mizar Franc Resnik, slikar Franc Sikošek, mehanik in umetni ključavničar, Franc Strniša, klepar Ignacij Zalokar, čevljarja Franc Veršec in Stjepan Cipek.

Naši gostilničarji so: Anton Koštomaj v «Narodnem Domu», mesarja Ivan Grobušek in Anton Klavžar, vsi v Brežicah, dalje Janez Volčanšek, Franc Zorko, Jože Mion, Anton Žerjav in Marija Kos na kolodvoru.

➡ Vse naslove izveste v „Narodnem Domu“. ➡

Podpirajte samo one trgovce, krčmarje in obrtnike, ki imajo slovenske napise!

SVOJI K SVOJIM!

Biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos!

Prva in največja slovenska trgovina

v Brežicah

Uršič & Lipej

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega manufakturnega, špecerijskega in železnega blaga, porcelana, stekla, usnja itd. prodaja vse po najnižjih cenah in le zanesljivo dobro blago.

Velika zaloga tuzemskega in angleškega sukna, cajgov za moške in ženske obleke, volnena in platnenega blaga in vse drugo po najnižjih cenah.

Za mnogobrojni obisk se priporočata

z odličnim spoštovanjem

Uršič & Lipej.

Nova slovenska trgovina

„Pri novem svetu“

20 Jos. Boecio
v BREŽICAH (pri frančiškanski cerkvi).

Največja in najnovejša zaloga raznega manufakturnega, suknenega in volnena blaga z moškimi in ženskimi perilom, svilenih in drugih robcev, nogavic, čipk, nakita i. t. d.

Bogata zaloga špecerije, najlepša moka iz Majdičevega mlina v Celju, železnina, lita in posteklena posoda, porcelan, glaževina, cement, trstina, umetna gnojila, premog i. t. d.

Prodajam tudi vse deželne pridelke in kupujem iste po najvišjih cenah.

== Izvoz jajec na debelo. ==

Cene strogo solidne in točna postrežba.

SV. Cirila in Metoda.

S Slovenci!
spominjajte se družbe

Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem, knjigami, molitveniki in drugimi tiskovinami za vse urade, velika zaloga podob in okvirov, razne vrste šipe v vseh velikostih, barvah in debelosti, vsakovrstne reči za božič, papir, peresa, cvetke in različni kinč za jaslice, mične novosti v galanterijskem oddelku, igrače in vse drugo priporoča na drobno in debelo po nizki ceni

ANTON UMEK

v Brežicah in v Krškem.

Sprejema vsakovrstna naročila za „Zadružno tiskarno“ in knjigoveznico po zmernih cenah.

POSODJILNICA V BREŽICAH

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

posojuje na zemljišča in osebni kredit proti 5 $\frac{1}{2}$ % ali 6% obrestovanju;
obrestuje hranilne vloge s 4 $\frac{1}{2}$ % (štiri in pol od sto), plačuje davek od hranilnih vlog (rentni davek) sama;
uradnje vsak pondeljek in četrtek od 8 $\frac{1}{2}$ do 12. ure dopoldne v «Narodnem Domu», I. nadstropje;
ima svoje gostilne v «Narodnem Domu» z lepim hlevom in prostornim dvoriščem ter «na Griču» na koncu novega mostu čez Savo; toči le dobra in pristna domača, izbrana vina.
Hranilne vloge sprejema od vsakogar, posojila daje le zadružnikom.

Leta 1906 do 1. grudnia je bilo prometa dva milijona tritisoč kron.

20 .L. 1906 je bilo prometa 2,772.709.87 K. ODBOR.